

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 9C/169/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111240989
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Hadrbulcová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2013:1111240989.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou JUDr. Vierou Hadrbulcovou v právnej veci žalobkyne: Y.. V. T. (T. Š.), trvale bytom R. V. XX/XX, XXX XX W. H. (predtým T..I.. Q. XX/XXX, W. H.), zastúpená: JUDr. Evou Borovskou, advokátkou, so sídlom Štefánikova 7, 814 31 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvo spravodlivosti SR Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o zaplatenie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom takto

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu zamieťa.

Žalovanému súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I dňa 2.12.2011 sa žalobkyňa domáhala náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.

Žalobkyňa uviedla, že dvoma samostatnými žalobami, podanými na Okresný súd Bratislava I, domáhala sa odškodnenia dvoch samostatných nárokov, ktoré vznikli v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 27.04.2003. Žalobou podanou dňa 26.2.2004 sa domáhala náhrady škody vo výške 2.778.758,- Sk titulom odškodnenia zdravia, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Bratislava 1. pod sp. zn. 8C 285/04. Druhou žalobou, doručenou súdu 22.6.2004, sa domáhala náhrady vecnej škody vo výške 10.704,- Sk. Predmetná vec je vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22C 208/04.

Žalobkyňa uviedla, že v dôsledku toho, že Okresný súd Bratislava I a Krajský súd Bratislava nekonali a v dôsledku prieťahov v konaní, ktoré boli dokonca aj konštatované a uznané za opodstatnené, bola žalobkyňi spôsobená škoda v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Touto škodou je strata vo forme úrokov z omeškania, ktoré by žalobkyňa získala, keby finančné prostriedky dostala včas tak, ako to ukladá zákon, nehovoriac o tom, že po celú dobu 7 rokov nemala možnosť uspokojovať svoje oprávnené nároky práve z dôvodu, že finančné prostriedky, ktoré jej zjavne patrili a to v značnej výške, nemala k dispozícii.

Žalobkyňa si uplatnila zo sumy 37.577,18 eur 10 % úrok z omeškania ročne od 1.6.2004 do 15.5.2010, t.j. sumu 22.381,55 eur.

Žalobkyňa sa zároveň domáhala aj úhrady nemajetkovej ujmy, ktorá spočíva v tom, že protiprávnym konaním súdu bolo závažným spôsobom zasiahnuté do jej zákonom chránených práv na ochranu zdravia, súkromia, cti, ktorá spočíva v tom, že v čase keď sa obťažne vysporiadavala s následkami úrazu, keď potrebovala mimoriadnu opateru, starostlivosť keď potrebovala prekonávať poníženie i zohyzdenie

práve tým, že by sa bola viacej pohybovala v okruhu jej blízkych, cestovala, rehabilitovala, toto jej práve konaním súdu bolo znemožnené, pretože finančné prostriedky, ktoré jej na túto kompenzáciu boli určené, obdržala s odstupom veľmi veľkého času - až 7 rokov po úraze, kedy sa už následky psychického stavu, ale aj fyzické následky, viacmenej nedali zmierniť. Z uvedených dôvodov sa žalobkyňa domáha i nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur.

Žalovaný s návrhom nesúhlasil, žiadal ho v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že civilný proces je súhrnom procesných úkonov súdu a účastníkov konania, ktoré sa uskutočňujú v logickom a časovom poradí určenom predpismi civilného procesného práva, a to predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom, pričom Občiansky súdny poriadok ani žiadny iný procesný predpis nestanovuje pre súd lehotu na vydanie rozhodnutia vo veci náhrady škody, ktorej prípadné nedodržanie by zakladalo titulom náhrady škody nárok žalobkyne na vyplatenie úrokov z omeškania. Stanovovanie akejkoľvek lehoty na vydanie konečného rozhodnutia by bolo vzhľadom na odlišný stupeň právnej zložitosti a náročnosti dokazovania jednotlivých prípadov neúčelné, nakoľko súd vo veci rozhoduje až na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu a vykonaného dokazovania, ktorého rozsah ani dĺžku trvania nie je možné dopredu predpokladať, keďže to je v dispozícii účastníkov konania a okrem iného závisí aj od ich návrhov na vykonanie dôkazov. Domnienka žalobkyne, že pre rozhodovanie súdu v civilnom procese sú záväzné lehoty, ktoré zákon č. 381/2005 Z.z. stanovuje pre poisťovateľa je mylná a nevyplýva zo žiadneho logického východiska a to ani vtedy, keď súd na návrh rozhoduje o povinnosti poisťovateľa poskytnúť poškodenému poisťné plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Keďže lehota na vydanie rozsudku súdom vo veciach náhrady škody nie je v žiadnom právnom predpise zakotvená, žalobkyni nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vzniknúť nemohol.

Zvyšná časť požadovanej sumy (tj. 50.000,- eur) má predstavovať nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobkyni prieťahmi súdov v oboch konaniach, ktoré vo svojom náleze zo dňa 16.12.2008 (IV.ÚS 279/08-26) konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky, a ktorý žalobkyni zároveň priznal odškodnenie v sume 100.000,- Sk s odôvodnením, že „vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutých konaní okresného súdu a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daných prípadov, najmä význam výsledku sporov pre sťažovateľku (nároky vyplývajúce zo škody na zdraví), ako aj skutočnosť, že konania vo veciach neboli do rozhodnutia súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 100.000,- Sk (3.319,33 eur) za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.“ Vzhľadom na už priznané finančné odškodnenie žalobkyni náhrada nemajetkovej ujmy za spôsobené prieťahy v súdnych konaniach nepatrí, nakoľko takýmto postupom by bola za rovnaké pochybenie súdov odškodnená duplicitne. Navyše okolnosť, že účastník konania v dôsledku prieťahov v konaní nedosiahol včasné vydanie súdneho rozhodnutia sama osebe škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nepredstavuje. Pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. by žalobkyňa v tomto konaní musela preukázať nielen existenciu prieťahov v konaní spôsobených nesprávnym úradným postupom súdov, ale aj vznik škody (v tomto prípade nemajetkovej ujmy) a príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom súdov a vznikom nemajetkovej ujmy. Avšak aj v takom prípade by žalobkyni vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy iba za okolností, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je možné nahradiť inak.

Žalovaný ďalej uviedol, že v prípade žaloby sp. zn. 22C/208/2004 postupom súdu navrhovateľke škoda ani vzniknúť nemohla, nakoľko svoj nárok na náhradu vecnej škody v danom konaní nepreukázala. V tomto kontexte je logické vyvodiť záver, že podanie tohoto žalobného návrhu bolo od počiatku bezpredmetné a neopodstatnené a teda zdĺhavý postup súdu v danej veci nemohol mať dopad osobnostnú sféru žalobkyne ani negatívny vplyv na jej povesť, súkromný život a spoločenské uplatnenie.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom účastníkov konania, obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 22 C 208/04, listinnými dôkazmi (žaloba zo dňa 26.02.2004, žaloba zo dňa 22.06.2004; sťažnosť zo dňa 30.03.2005, odpoveď OS BA zo dňa 9.5.2005, sťažnosť zo dňa 30.03.2005, odpoveď OS BA 1: zo dňa 2.5.2005, sťažnosť zo dňa 28.7.2008, odpoveď OS BA I. zo dňa 13.08.2008, ústavná sťažnosť zo dňa 25.7.2008, ústavný nález zo dňa 16.12.2008, list žalobkyne - urgencia zo dňa 5.2.2010, rozsudok sp. zn. 8C/285/2004-170, odvolanie zo dňa 27.4.2010, výzvy zo dňa 28.04. a 06.9.2011, urgencia zo dňa 14.02.2006, sťažnosť zo dňa 25.07.2008; odpoveď OS BA I. zo dňa 6.8.2008, rozsudok sp. zn. 22C/208/2004-112, odvolanie zo dňa 27.03.2009, rozsudok zo dňa 12.04.2011, kópia nálezu Ústavného

súdu SR IV. ÚS 507/2011-54 z 2.2.2012, rozsudok Krajského súdu Bratislava 7Co 248/2010-209 zo dňa 10.04.2012), ako aj ďalšími listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobou zo dňa 26.02.2004, vedenou na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/285/2004 sa žalobkyňa domáhala náhrady škody titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 2.778.758,-Sk. Rozsudkom zo dňa 12.03.2010, č.k. 8C/285/2004-170 jej súd priznal náhradu v sume 37.577,15,-eur, vo zvyšku nárok žalobkyne zamietol. Voči zamietajúcej časti rozhodnutia podala žalobkyňa odvolanie. o ktorom Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 10.4.2012 sp.zn. 7 Co /248/2010-2009 rozhodol tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. k. 8C 285/2004-170 zo dňa 12.3.2010 v napadnutej časti potvrdil.

Žalobou, podanou na Okresnom súde Bratislava I dňa 22.06.2004, vedenou pod sp.zn. 22C/208/2004 žalobkyňa žiadala náhradu vecnej škody v sume 10.704,-Sk, spôsobenej pri dopravnej nehode. O návrhu rozhodol Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 17.03.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.04.2011, č.k. 8Co/337/2009-116 tak, že nárok žalobkyne zamietol.

Žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podala dňa 25.07.2008 sťažnosť na Ústavný súd SR vo veci porušenia základných práv vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 Ústavy SROV. Ústavný súd SR dňa 16.12.2008 vydal nález, ktorým rozhodol, že základné právo žalobkyne a prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaniach vedených pod sp.zn. 8C 285/04 a sp.zn. 22C 208/04 porušené a prikázal súdu, aby v konaniach konal bez zbytočných prieťahov a žalobkyňa priznal finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk /3.319,39 eur/ a trovy konania v sume 8.011,08 Sk [265,92 eur]

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. IV. US 507/2011 z 13. decembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov na ďalšie konanie sťažnosť Y.. V. T.V. v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co 248/2010. Ústavný súd SR dňa 2.2.2012 pod č. IV ÚS 507/2011-54 vydal nález, ktorým rozhodol, že základné právo žalobkyne prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 24S/2010 porušené bolo a prikázal súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 248/2010 konal bez zbytočných prieťahov a žalobkyňa priznal finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- eur a trovy konania v sume 306,33 eur.

Podľa § 3 Zákona č. 514/2003 Z.z. z 28. októbra 2003 o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci

(1) Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

(2) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 Zákona č. 514/2003 Z.z.

(1) Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 1)

3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, 2)

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru, 3)

c) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ colnej správy alebo poverený colný orgán,

d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu,

e) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

g) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom,

h) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

i) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

j) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

k) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

l) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

(2) Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(3) Ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Podľa § 9 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

(2) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Ide o prípad objektívnej zodpovednosti štátu za škodu za súčasného splnenia troch podmienok a to:

- 1./ existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch
- 2./ nesprávny úradný postup orgánu štátu a
- 3./ príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom.

V prípade nesprávneho úradného postupu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi normami pre jeho konanie alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pre túto formu zodpovednosti je určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neprejavia alebo ide o inú nečinnosť orgánu štátu či iné vady v spôsobe vedenia konania.

Pri nárokoch na náhradu škody sa vyžaduje, aby oprávnená osoba preukázala všetky tri predpoklady pre priznanie nároku /škodu, nesprávny úradný postup, príčinná súvislosť/ súčasne.

Pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. by žalobkyňa v tomto konaní musela preukázať nielen existenciu prieťahov v konaní spôsobených nesprávnym úradným postupom súdov, ale aj vznik škody a príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom súdov a vznikom škody a nemajetkovej ujmy. Avšak aj v takom prípade by žalobkyni vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy iba za okolností, že samotné konštatovanie porušenia práva nie dostatočným zadosťučinením a vzniknutú ujmu nie je možné nahradiť inak. Žalobkyni už vo veci bolo poskytnuté dostatočné zadosťučinenie v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ato v podobe nálezu Ústavného súdu SR IV.ÚS 279/08-26 zo dňa 16.12.2012 a Nálezu Ústavného súdu SR IV.ÚS 207/2011-54 zo dňa 2.2.2012 ktorom bolo konštatované porušenie ústavného práva žalobkyne na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a taktiež jej bolo poskytnuté aj primerané finančné odškodnenie.

Keďže žalobkyňa nepreukázala kumulatívne splnenie podmienok potrebných pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z titulom nesprávneho úradného postupu, súd návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2/ O.s.p. tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobkyňa vo veci nemala úspech, žalovaný si trovy neuplatnil, preto súd o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde písomne dvojmo.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3/ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v ust. § 205 ods. 2/O.s.p.